

DIALOG OG FLEKSIBILITET

**KULTURMINISTERENS UDVALG
OM FREMTIDENS FILMSTØTTE
/ SEPTEMBER 2010**

03 INDLEDNING

03 1.1 KOMMISSORIUM FOR UDVALGET OM FREMTIDENS FILMSTØTTE

04 1.2 UDVALGETS SAMMENSÆTNING OG ARBEJDE

04 1.3 RAPPORTENS OPBYGNING

06 UDVALGETS ANBEFALINGER

06 ØGET FLEKSIBILITET OG STYRKET DIALOG

07 DEN DANSKE PRODUKTIONSVOLUMEN SKAL VÆRE I BALANCE

09 TO HOVEDVEJE TIL FILMSTØTTE

11 UDMØNTNING AF TV-PENGENE - BEDRE SAMSPIL OG DYNAMIK

13 STYRKET TALENTUDVIKLING

14 MARKEDSFØRINGS- OG DISTRIBUTIONSSTØTTEN SKAL MODERNISERES

15 DEN INTERNATIONALE MARKEDSFØRING OG DISTRIBUTION SKAL STYRKES

16 MANGFOLDIGHED I HELE LANDET

17 NYE FINANSIERINGSFORMER

18 INDSATS MOD PIRATKOPIERING

BILAG I SEPARAT PUBLIKATION

INDLEDNING

1.1 KOMMISSORIUM FOR UDVALGET OM FREMTIDENS FILMSTØTTE

Denne rapport er udarbejdet af et udvalg, som kulturminister Per Stig Møller nedsatte i juli 2010 efter aftale i forligskredsen bag Filmaftalen 2007-2010.

Udvalgets kommissorium:

"I henhold til filmaftale 2007-2010 skal der i aftaleperioden foretages en analyse af udviklingen i de nuværende støtteordninger, og der udarbejdes alternative modeller med henblik på eventuelle ændringer i støtteordningerne. Der nedsættes et udvalg til at koordinere analysearbejdet.

Filminstituttet gennemførte i 2008-2009 en dialogrunde med den danske filmbranche og interessenter med henblik på at få udpeget de aktuelle udfordringer for fremtidens filmpolitik og forslag til løsninger. Dialogrunden er sammenfattet i notat af 7. januar 2010. På baggrund af dialogrunden har Filminstituttet i januar 2010 offentliggjort sit oplæg til den kommende filmaftale under overskriften 'Sæt filmen fri'.

De to dokumenter repræsenterer i meget stor udstrækning branchens og Filminstituttets forslag til nye tiltag, der kan styrke den danske film- og biografkultur, herunder forslag til en nyindretning af det offentlige støttesystem.

På denne baggrund koncentrerer analysearbejdet om de økonomiske forhold for danske spillefilm.

Udvalget får til opgave at koordinere følgende analyser:

1. Økonomisk analyse af danske spillefilm, der har fået produktionsstøtte 1.1.2003-31.1.2010. Med den valgte periode kan man sammenligne de økonomiske forhold fra den forrige filmaftale 2003-2006 med de aktuelle forhold. Analysen

vil fokusere på følgende udviklingstendenser:

- *Filmenes budgetniveau fordelt på konsulentfilm og 60/40-film*
- *Filmenes støtteniveau og øvrige finansieringssammensætning*
- *Udenlandsk kapital i dansk spillefilm*
- *Bidraget fra internationale støtteordninger*
- *Omkostningssammensætning*

2. Indtægtsanalyse af danske spillefilm, der har fået produktionsstøtte 1.1.2003-31.12.2008

- *Analyse af hvor mange og hvilke typer film, der tjener producentens egeninvestering hjem*
- *Analyse af hvor mange film, der har påbegyndt og muligvis afsluttet tilbagebetalingen til DFI*

På baggrund af analysearbejdet skal udvalget præcisere de centrale udfordringer for finansieringen af dansk film og fremkomme med anbefalinger i forhold hertil, og fremkomme med forslag til eventuelle ændringer i støtteordningerne.

Forslag og anbefalinger skal holde sig inden for den på finanslovens afsatte økonomiske ramme for filmstøtten.

Udvalgets arbejde afsluttes august 2010."

Kommissoriet har som nævnt været drøftet i forligskredsen bag filmaftalen. I drøftelserne har kredsen lagt vægt på, at følgende temaer inddrages i udvalgets arbejde:

- *Filmenes gennemslagskraft på filmmarkedet*
- *Fordeling af filmens indtægter til de private investorer*
- *Diversitet i filmbudgetterne*
- *Standardkontrakten med tv-stationerne*
- *Alternative finansieringsformer*
- *Tilbagebetaling af filmstøtte*

Kulturministeriet har på denne baggrund bedt udvalget om at inddrage bemærkningerne fra forligskredsen i udvalgets arbejde og har tilkendegivet, at det står udvalget frit at fremkomme med generelle anbefalinger.

Forligskredsen har endvidere nævnt muligheden for at udvalget skal fokusere på biografdigitaliseringen og dokumentarfilm. Efter aftale med Kulturministeriet forberedes disse temaer i andet regi og vil ikke indgå i udvalgsarbejdet.

Endelig bemærkes det, at Kulturministeriet har bedt udvalget om at vurdere Filminstitutts evaluering af New Danish Screen med henblik på at indfri Filmaftalens målsætning om en ekstern evaluering af ordningens metoder og resultater. Der henvises i denne forbindelse til anbefaling 5 om styrket talentudvikling samt rapportens bilag 3. Bemærk dog, at evalueringen alene vedrører fiktion og dokumentar – og ikke computerspil, der evalueres særskilt.

1.2 UDVALGETS SAMMENSÆTNING OG ARBEJDE

Udvalget har haft repræsentanter fra filminstruktørerne, producenterne, distributørerne og Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi. Det Danske Filminstitut har varetaget formandskabet og sekretariatsfunktionen for arbejdet.

- Henrik Bo Nielsen, adm. direktør, Det Danske Filminstitut (formand)
- Claus Ladegaard, områdedirektør, Det Danske Filminstitut
- Louise Vesth, producer, Zentropa (medlem af Producentforeningens spillefilmudvalg)
- Sarita Christensen, direktør, Copenhagen Bombay (initiativtager til Film Producenternes Forum)
- Klaus Hansen, direktør, Producentforeningen
- Michael Fleischer, adm. direktør SF Film, formand for FAFID (danske distributører)
- Rasmus Wiinstedt Tscherning, direktør, Center for Kultur og Oplevelsesøkonomi
- Regner Grasten, direktør, Regner Grasten Film (medlem af Producentforeningens bestyrelse og spillefilmudvalg)
- Martin Strange-Hansen, instruktør, formand for Danske Filminstruktører

Bente Strandhøj, direktionssekretær og Claus Hjorth, chefkonsulent (begge Filminstituttet) har varetaget sekretariatsfunktionen.

Udvalget har afholdt i alt otte møder i perioden 18. august – 29. september 2010.

Repræsentanter fra DR og TV 2 har haft foretræde for udvalget med henblik på udveksling af synspunkter i tilknytning til udmøntning af DR og TV 2s engagementsforpligtelse i forhold til dansk film, som blev fastlagt i Mediaaftale 2011-2014. DR og TV 2s væsentligste synspunkter i forhold hertil fremgår af rapportens bilag 4 og 5.

Konsulentfirmaet Deloitte har på et møde præsenteret resultaterne af en omkostningsanalyse i udvalgte danske spillefilm, som Deloitte har gennemført i henhold til filmaftale 2007-2010:

"I henhold til retningslinjerne for god tilskudsforvaltning foretages derudover en ekstern konsulentanalyse af tilskudsmidlernes anvendelse i forhold til formålet og betingelserne for tilskuddene, omkostninger ved filmproduktion mv. Effekten af de udbetalte tilskudsmidler kan ligeledes vurderes."

Udvalget har tilsluttet sig Deloitte's sammenfatning og konklusioner vedrørende omkostningsanalysen af danske spillefilm, jf. Deloitte rapportens afsnit 2.

Deloitte's analyse indgår som bilag 2 til nærværende rapport.

Et medlem af udvalget, Sarita Christensen, har ønsket at fremsætte en kommentar til udvalgsrapporten, jf. bilagspublikationen.

1.3 RAPPORTENS OPBYGNING

- Hovedrapporten (dette papir) indeholder udvalgets anbefalinger om fremtidens filmstøtte
- Udvalgets analyse af finansierings- og indtægtsforholdene i danske spillefilm 2003-2010 fremgår af bilag 1

Bilagsoversigt:

1. Analyse af finansierings- og indtægtsforholdene i danske spillefilm 2003-2010, Udvalget om fremtidens filmstøtte, september 2010
2. Omkostningsanalyse af udvalgte danske

spillefilm, Deloitte, september 2010

3. Evaluering af New Danish Screen (film),
Det Danske Filminstitut, september 2010
4. Brev af 9. september 2010 fra DR om input
til et kommende filmforlig og udmøntning
af medieforliget
5. Brev af 21. september 2010 fra TV 2 med
synspunkter om samme emne
6. Kommentar fra Sarita Christensen vedrørende
udvalgsrapporten

UDVALGETS ANBEFALINGER

Anbefaling 1

ØGET FLEKSIBILITET OG STYRKET DIALOG

Den gældende filmaftale har haft fokus på budgetter, processer og detaljer og levner ingen fleksibilitet til at følge udviklingen i kunst og marked. Det har i meget stor udstrækning været vanskeligt at flytte midler mellem de forskellige ordninger, hvilket har begrænset instituttets mulighed for at tilpasse sig og understøtte branchens ønsker og behov samt den kunstneriske og markedsmæssige udvikling på filmområdet.

I en tid med nye forbrugsmønstre, der kalder på større diversitet, hvor filmsproget udvikler sig voldsomt, og hvor det danske filmbrand er i opbrud, skal fokus flyttes fra *hvordan* og fra hvilke kasser film støttes til, *hvad* der kommer ud af støtten med fokus på kvaliteten, gennemslagskraften og nye veje for udviklingen af både det danske og det internationale marked for dansk film.

Det skal ske gennem en politisk aftale om den overordnede støtteramme til filmformål samt fastlæggelse af antallet og hvilke hovedkategorier af film, der skal støttes, jf. anbefaling 2.

De vide rammer og fleksible budgetter skal ledsages af en langt stærkere og kontinuerlig dialog mellem branchen og Filminstituttet.

Filminstituttets årlige budgetfordeling af den samlede støtteramme til filmformål fastlægges i bestyrelsen. Det foreslås, at repræsentanter fra filmbranchen inddrages i en fastlagt proces i direktionens beslutningsforberedende arbejde. Det kan ske ved, at direktionen nedsætter et rådgivende samarbejdsforum med repræsentanter fra filmbranchen. Forummet får til opgave at følge udviklingen i ansøgningsmængden, det danske filmudbud og markedssituationen, og skal på denne baggrund fremkomme med forslag til den årlige fordeling af støtte midler og

budgetjusteringer, herunder særlige strategiske indsatsområder, der påkalder sig opmærksomhed. Filminstituttet bør mindst to gange årligt offentliggøre status og forventninger til filmstøtten på hele støtteområdet.

Det er endvidere udvalgets ønske, at der etableres en adgang til dialog med Filminstituttets bestyrelse f.eks. gennem ændring af den årlige dialogdag med rådene således, at også repræsentanter for organisationernes ledelser inddrages.

Anbefaling 2

DEN DANSKE PRODUKTIONSVOLUMEN SKAL VÆRE I BALANCE

Antallet af spillefilm, der årligt støttes, bør fastsættes ud fra fem grundlæggende hensyn:

- Danske film skal være synlige på markedet. Det forudsætter, at den nuværende premieandel på 10-15 % af det samlede filmudbud fastholdes.
- Dansk films hjemmemarkedsandel skal fastholdes som værende blandt de højeste i Europa, og dansk film skal fortsat have en stor gennemslagskraft på de væsentligste internationale festivaler og filmmarkeder.
- Den danske produktionsvolumen skal give rige muligheder for diversitet både kreativt og budgetmæssigt. Der skal være film for alle danskere – uden at de nødvendigvis skal se de samme film.
- Volumen skal give plads til risikovillighed, kunstnerisk udvikling og talentudvikling.
- Volumen skal understøtte den fortsatte forretningsmæssige udvikling i det danske produktionsmiljø ved at sikre kontinuitet i produktionen og finansieringen af danske film.

Det er udvalgets vurdering, at der af hensyn til balancen i det danske filmudbud bør fastsættes mål for volumen i de hovedkategorier, som støttes af Filminstituttet.

- Hovedvægten bør lægges på produktionen af danske spillefilm med henholdsvis stærke kunstneriske kvaliteter og med bredere populærkulturelle kvaliteter – og som udgangspunkt bør der være en ligevægt i outputtet for de to typer film.
- Hertil kommer, at vi årligt bør producere et mindre antal film, der primært er fokuseret på et internationalt publikum, og hvor der oftest er tale om internationale koproduktioner.
- Endelig bør vi deltage i et antal udenlandske projekter med dansk deltagelse og derigennem understøtte det økonomiske og kreative koproduktionssamarbejde med udlandet.

Det samlede antal spillefilm, herunder måltallene for de forskellige kategorier, bør fastlægges

som et årligt gennemsnit over fire år i lyset af den samlede økonomiske ramme, der fastsættes i Filmaftalen.

Det har ligget udenfor udvalgets kommissorium at fremkomme med forslag til den fremtidige finanslovsramme for Filminstituttets støttemidler. I lyset heraf kan udvalget ikke fremkomme med anbefalinger om det fremtidige produktionsvolumen. Med udgangspunkt i den kendte finanslovsramme, den økonomiske ramme for DR og TV 2s engagementsforpligtelse og under hensyn til at sikre en bæredygtig økonomi i de enkelte film kan udvalget tilslutte sig følgende minimum for ovennævnte kategorier:

Den samlede produktionsvolumen bør være mindst 20-25 spillefilm årligt i gennemsnit over 4 år, herunder i størrelsesordenen:

- 7-10 dansk producerede spillefilm med stærke populærkulturelle kvaliteter, som fortæller historier til et bredt dansk publikum om emner, der optager store dele af befolkningen
- 7-10 dansk producerede spillefilm med stærke kunstneriske kvaliteter, det vil sige film, der er udfordrende og genremæssigt fornyende
- 1-2 dansk producerede spillefilm, der primært er fokuseret på et internationalt publikum
- 5-9 spillefilm med udenlandsk hovedproducent og dansk deltagelse (de såkaldte minorfilm), hvor danske producenter med begrænset støtte fra Filminstituttet indgår som koproducenter

Det er i denne forbindelse vigtigt, at antallet af film i de forskellige kategorier ikke låses til bestemte støttekasser. Når man låser antallet af film til støttekasserne, risikerer man, at projekterne tilpasses efter støttekassen frem for det modsatte, nemlig at filmene modtages af støttekassen på projekternes præmisser. Herudover vil en fastlåst antals- og/eller budgetfordeling ødelægge mulighederne for, at man indenfor de enkelte støttekasser kan skabe større kreativ og budgetmæssig diversitet og i enkeltstående tilfælde kan støtte f.eks. meget store satsninger eller flerfilmsværker.

Udvalget understreger således, at et fokus på resultaterne af filmstøtten alene giver mening

med en budgetmæssig fleksibilitet, herunder fleksibilitet i forhold til antallet af film fra de forskellige støttékasser.

Anbefaling 3

TO HOVEDVEJE TIL FILMSTØTTE

Der skal forsat være to hovedadgange til spillefilmstøtte: En finjusteret konsulentordning og en ny markedsordning til afløsning af den hidtidige 60/40 ordning. Adgang til filmstøtte skal således kunne ske enten med et hovedfokus på de kunstneriske ambitioner eller med udgangspunkt i filmens muligheder for at ramme et bredt marked.

- Konsulentordningen bør finjusteres, således at spillefilmkonsulenterne omdefineres til fiktionskonsulenter med et hovedfokus på spillefilm, men også et bredere fokus på fiktionsfortællinger i alle formater, herunder crossmedia, men ikke tv-drama og enkeltstående computerspil.
- 60/40-ordningen bør erstattes med en ny markedsordning, hvor det nuværende pointsystem med anonyme læsere og pointgivere afløses af en ikke-anonym redaktion med repræsentanter fra Filminstituttet og eksterne med filmfaglig og markeds-mæssige kompetencer. Den nye markedsordning vil være baseret på faste ansøgningsfrister.

Udvalget lægger stor vægt på, at der under begge ordninger gives støtte til manuskript- og projektudvikling, og at udviklingsdimensionen, herunder den tidlige udviklingsfase, prioriteres højere.

Problemet i 60/40-ordningen

Med introduktionen af et pointsystem på 60/40-ordningen var det hensigten at etablere et system, hvor anonyme læsere giver point baseret på objektive kriterier om filmens produktionsmæssige og økonomiske forhold samt mere subjektive kriterier om filmens skønnede publikumspotentiale.

Filmbranchens og Filminstituttets dialogrunde i 2008 og 2009 viste, at den nye ordning langt fra har indfriet forventningen om, at vi fik en bedre model for støtte til bredt anlagte film med et stort publikumspotentiale. Problemerne har navnlig handlet om:

- Først og fremmest har ordningen ikke været rummelig nok. Den tilstræbte objekti-

vitet og de bagudrettede og fastlåste kriterier har betydet, at ordningen har belønnet projekttypen som *tidligere* har fået et bredt publikum, mens ordningen ikke i tilstrækkeligt omfang har kunnet identificere og støtte film, som *fremadrettet* vil kunne få et bredt publikum.

- Navnlig publikumsgrænsen på de 175.000 solgte billetter i Danmark har været en effektiv forhindring for nye satsninger. Ordningen har fokuseret på de absolut sikre film, der ligner tidligere succeser, og har undertrykt nyskabende, men bredt anlagte projektforslag, der i sagens natur har en mere chancebetonet publikumsvurdering på f.eks. 125-250.000 billetter. Hertil kommer, at grænsen på de 175.000 billetter er baseret på en utidssvarende markedsforståelse, som ikke længere afspejler filmens økonomiske bæredygtighed.
- Der har ikke været megen plads til satsninger, der kunne nå bredt inden for særlige målgrupper (f.eks. børn og unge), og der har ikke været plads til at udvikle en mere langsigtet markedsføringsstrategi for filmene omfattende biograf-, video- og tv-vinduet.
- Endelig har der været stor utilfredshed med anonymiteten i ordningen, der har virket som en ugenomsigtig vurderingsmodel, der hverken levner mulighed for at skabe forståelse og accept af filmenes pointvurdering eller mulighed for dialog med henblik på at præcisere og styrke de enkelte projektforslag.

Grundprincipperne i indretningen af den ny markedsordning

Med afsæt i den kommende filmaftale anbefaler udvalget, at den nye markedsordning fastlægges efter følgende retningslinjer:

Ansøgningerne til den nye markedsordning vil blive vurderet med hensyn til fortælling, publikum, distribution, markedsføring og filmens samlede økonomiske bæredygtighed.

Vurdering af projekternes kvalitet

De indkomne projektforslag vil blive vurderet med hensyn til fortællingen (forventes filmens dramaturgi og historie at kunne nå et bredt publikum), filmens målgruppe(r) samt distributions- og markedsplanen.

Samlet vurdering af markedspotentialet

Ordningen skal støtte bredt anlagte film med et landsdækkende premierepotentiale og som forventes at nå et biografpublikum i Danmark, der er over gennemsnittet for danske film. Ordningen skal tillige fokusere på, at de støttede film opnår stor gennemslagskraft i hele filmens kommercielle liv.

Ordningen kan i særlige tilfælde støtte film med et mindre samlet markedspotentiale, såfremt de har et stort potentiale inden for særlige målgrupper, f.eks. børn og unge.

Vurdering af projekternes økonomiske bæredygtighed

Filmens nettoindtjening i de forskellige visningsvinduer inden for de første år efter lanceringen bør forventeligt give en positiv forrentning af producentens og andre private aktørers investering i filmen. Der vil i denne forbindelse blive lagt vægt på, at den private finansiering har et niveau, der afspejler filmens samlede kommercielle potentiale.

Producentens forretningsmodel vil blive sammenholdt med filmens publikumsvurdering, der hermed differentieres i forhold til filmens budget og producentens samlede økonomiske forventninger.

Beslutningsproces

Projekterne vurderes af en ikke-anonym redaktion med repræsentanter fra Filminstituttet og eksterne medlemmer. Flertallet udgøres af de eksterne medlemmer. De eksterne medlemmer udpeges for en tidsbegrænset periode. Redaktionen skal samlet besidde kompetencer indenfor produktion, publikum, fortælling, distribution og markedsføring.

Faste ansøgningsfrister

Ordningen vil være baseret på faste ansøgningsfrister, dog vil ansøgninger om manuskript- og udviklingsansøgninger blive behandlet løbende.

Anbefaling 4

UDMØNTNING AF TV-PENGENE – BEDRE SAMSPIL OG DYNAMIK

Udmøntningen af DR og TV2s engagementsforpligtelse på hver 60 mio. kr. bør tilgodeses tre forbundne hensyn:

- Kontinuerlig og stabil filmproduktion
- Bedre dynamik mellem filmens kommercielle muligheder og tv-stationernes eksponering og udnyttelse
- Bæredygtig økonomi i de enkelte film

Udvalget foreslår, at repræsentanter fra filmbranchen, DR, TV 2 og Filminstituttet mødes mindst én gang årligt for at drøfte udviklingen inden for dansk film i lyset af de tre målsætninger.

Kontinuerlig og stabil filmproduktion

Med henblik på at skabe et bedre samspil mellem tv-pengene og filmpengene foreslås det, at hovedparten af tv's midler til spillefilm øremærkes til at sikre en såkaldt *koordineret produktionsvolumen* for dansk film. Den koordinerede produktionsvolumen udgør en overvejende andel af den samlede danske filmproduktion, der sikres 'offentlig' finansiering fra såvel en tv-station som Filminstituttet.

I kraft af den substantielle offentlige finansiering, er der i videst mulige omfang skabt et solidt og stabilt økonomisk grundlag for dansk spillefilmproduktion, idet hovedparten af de midler, som tv og staten stiller til rådighed, går til de samme film. Det forenkler udviklings- og finansieringsprocessen og styrker økonomien i de enkelte film – og dermed det samlede økonomiske fundament for produktionsmiljøet.

Der fastlægges ikke nogen forpligtelse for antallet af film, som hver tv-station skal engagere sig i indenfor rammerne af det koordinerede produktionsvolumen. Det er forventningen, at den gensidige finansieringsmodel mellem tv-stationerne og Filminstituttet vil sikre, at midlerne bliver spredt over et passende antal film. Det er imidlertid vigtigt, at modellen befordrer diversitet i filmudbuddet. Derfor bør det være et krav, at tv-stationerne skal tilstræbe bredde mellem populærkulturelle og kunstneriske kvalitetsfilm. Endelig fastlægges der ikke noget loft over,

hvor mange film tv-stationerne totalt set kan engagere sig i. Hermed har tv-stationerne frihed til at engagere sig i filmprojekter uden, at Filminstituttet samtidig medfinansierer.

Udvalget har overvejet den mulighed, at den nuværende model med politisk fastsættelse af antallet af film, som tv-stationerne er forpligtet til at engagere sig i, videreføres. Det er udvalgets vurdering, at modellen ikke vil kunne tilgodeses tv-stationernes og branchens ønsker om større fleksibilitet i tv-stationernes filmengagement.

Det er ligeledes udvalgets vurdering, at Mediaaftalens bestemmelse om, at der fortsat skal være tre indgange til støtte af til produktion af dansk film (DR, TV 2 og Filminstituttet) fuldt ud indfries:

- Den koordinerede produktionsvolumen vil
- i praksis betyde, at danske spillefilm kan benytte såvel tv-stationerne som Filminstituttet som indgangen til en koordineret finansiering af produktionen
- Tv-stationerne og Filminstituttet vil hver for sig råde over støttemidler til filmproduktion, hvor medfinansiering fra den anden part ikke er en betingelse

Bedre dynamik mellem filmens kommercielle muligheder og tv's eksponering og udnyttelse

Fra såvel tv-stationernes som fra filmbranchens side er der et udtalt ønske om, at der ved en revision af standardkontrakten skabes grundlag for en bedre dynamik mellem filmens kommercielle muligheder og tv-stationernes eksponering og udnyttelse af filmene. Ved DR og TV 2s foretræde for udvalget gav tv-stationerne således udtryk for, at det er et stort ønske, at aftalerne om tv's udnyttelse af dansk film i væsentligt større udtrækning kan træffes på et individuelt grundlag under hensyntagen til filmenes kommercielle potentiale¹.

Samtidig bør tv-stationernes redaktionelle frihed respekteres i videst mulige omfang.

Tv-stationernes pligt til at vise de støttede film bør derfor ikke videreføres. Såfremt tv-stationen ikke ønsker at vise filmen falder de indkøbte tv-rettigheder tilbage til producenten.

¹ Der henvises til bilag 4 og 5 med skriftlige bidrag fra DR og TV 2 i tilknytning til udvalgets arbejde

Den øgede fleksibilitet bør etableres således, at filmens kommercielle potentiale udnyttes fuldt ud samtidig med, at tv-stationerne får bedre muligheder for at udnytte filmene inden for kanalfamilien og på de digitale platforme for at styrke tilgængeligheden til dansk film.

Med dette afsæt bør de kommende forhandlinger om en standardiseret regulering af aftaleforholdet mellem tv-stationer og de uafhængige producenter have til formål at sikre en balance, der tilgodeser såvel producenternes mulighed for indtjening ved filmene til gavn for hele filmbranchen, som tv-stationernes mulighed for at udnytte filmen.

På dette grundlag anbefaler udvalget, at Kulturministeriet giver endeligt mandat til Filminstituttet til at forestå de kommende forhandlinger mellem de relevante aktører. Den eksisterende standardkontrakt videreføres, indtil der er indgået en ny aftale om standardiseret regulering af aftaleforholdet mellem tv-stationer og producenter.

Bæredygtig økonomi i de enkelte film

I sammenhæng med ønsket om den øgede fleksibilitet i tv-stationernes udnyttelse foreslår udvalget, at tv-stationernes engagementsforpligtelse udelukkende kan anvendes til rettighedskøb. Hermed vil tv-stationernes engagement i øget omfang medvirke til at sikre en bæredygtig økonomi i de enkelte film.

Anbefaling 5

STYRKET TALENTUDVIKLING

New Danish Screen (film) skal fortsat være den væsentligste indgang for det særlige talentarbejde, der finder sted i produktionsmiljøet, men skal knyttes tættere sammen med de øvrige støtteordninger med henblik på at øge synergien i den samlede talentindsats og for at forenkle sagsbehandlingen og arbejdsgangene.

Inden for de traditionelle støtteordninger – konsulentordningen og den nye markedsordning – øges fokuseringen på talentudvikling. De debuterende projekter vurderes som udgangspunkt med samme målestok som de øvrige projekter, men der vil blive taget særlige hensyn til talentdimensionen i udviklingsarbejdet og i støttevurderingen.

New Danish Screen videreføres som selvstændig ordning i et samarbejde mellem DR, TV 2 og Filminstituttet. Filminstituttets støttemidler skal som minimum være på niveau med det samlede bidrag fra DR og TV 2. Det anbefales hermed, at der gives mulighed for at styrke talentarbejdet under de traditionelle støtteordninger med henblik på at styrke det særlige talentfokus og etablering af særlige udviklingstiltag i samarbejde med branchen, jf. også anbefaling 1 om øget fleksibilitet i den samlede budgetlægning.

New Danish Screen bør i højere grad fokusere på talentets egne udviklingsambitioner og møde talentet, der hvor det befinder sig. New Danish Screen skal således give plads til udvikling indenfor alle genrer, formater og platforme uanset, om talentet selv har fokus på stærke kunstneriske udfordringer eller ønsker at bevæge sig i mere populærkulturelle retninger.

Ordningens hovedfokus for talentudviklingen er på instruktører, manuskriptforfattere og producere, og talentudviklingen sker i tre spor: Nyuddannede, sporskifte og professionelle eksperimenter.

Ordningen danner bro mellem de etablerede uddannelser og talentmiljøer, produktionsmiljøet, de traditionelle filmstøtteordninger og markedet. Opgaven er at identificere og modne talenterne,

således at de bedste kommer til udfoldelse. Ordningen giver på særlige vilkår talenterne en mulighed for træning og videreudvikling i filmproduktion på professionelle vilkår, i at udfolde det kunstneriske talent og i at kommunikere med publikum.

New Danish Screen bør kun undtagelsesvis støtte talenter med projekter i spillefilmlængde. Enkelte talentprojekter vil dog kunne udvikle sig til film i spillefilmlængde, hvis projektet kan bære det. Det betyder også, at de spillefilmprojekter, der støttes, er *lowest budget* og dermed kendetegnet ved helt særlige kreative og produktionsløsninger.

Udvalget tilslutter sig på denne baggrund Filminstituttets anbefalinger i evalueringsrapporten om New Danish Screen, jf. bilag 3.

Anbefaling 6

MARKEDSFØRINGS- OG DISTRIBUTIONS- STØTTEN SKAL MODERNISERES

Filminstituttets fremtidige støtteordninger til markedsføring og distribution af dansk film bør have som hovedfokus på at sikre danske films konkurrencedygtighed i forhold til især amerikanske film, samt at understøtte en effektiv spredning og markedsføring af danske film med henblik på at gøre dem tilgængelige for så mange borgere som muligt i hele filmens kommercielle liv.

Den digitale udvikling vil ikke bare få stor betydning for premieresætningen af danske film i de danske biografer. Allerede nu kalder den digitale udvikling på en nyorientering af distributions- og markedsføringsindsatsen, så den også har fokus på filmenes kommercielle muligheder på tv og via de digitale platforme.

Anbefaling 7

DEN INTERNATIONALE MARKEDSFØRING OG DISTRIBUTION SKAL STYRKES

Kulturministerens udvalg om dansk films eksportpotentiale har peget på, at Danmark gennem en målrettet og vedholdende satsning har fået etableret dansk film som et internationalt brand. Dansk film indgår med styrke i den palet af kunst- og kulturaktiviteter, der samlet set manifesterer Danmark som aktiv og levende kultur-nation i forhold til udlandet.

Udvalget tilslutter sig rapportens anbefalinger, hvor der især peges på følgende:

- Vi bør intensivere samspillet med de erhvervspolitiske tiltag med henblik på at styrke dels den internationale eksport af dansk film dels det internationale koproduktionssamarbejde med udlandet. Der peges i denne forbindelse på muligheden for markedsførings- og distributionsstøtte, der kan understøtte salget af dansk film i udlandet samt muligheden for at understøtte tiltrækningen af privat finansieringskapital til større internationale koproduktioner.
- Filminstituttet bør i samarbejde med branchens aktører styrke Filminstituttets festivalstrategi, så den i endnu højere udstrækning fokuserer på de film og de festivaler, der giver den bedste eksponering af dansk film såvel kulturelt som salgsmæssigt på alle platforme.
- Positiv opbakning til Filminstituttets overvejelse om etableringen af et nyt internationalt kontor. Det nye videns- og kompetencecenter vil, sammen med andre afdelinger i Filminstituttet, udvikle og gennemføre målrettede strategier for at understøtte koproduktionssamarbejdet, koproduktionernes finansiering og det videre distributions- og salgssamarbejde med udlandet. Udvalget lægger vægt på, at etableringen sker i et tæt samarbejde med produktionsmiljøet, distributører og salgsgenter.

Anbefaling 8

MANGFOLDIGHED I HELE LANDET

Dansk film skal fortælle historier fra alle egne af landet, men i praksis er det fordyrende at producere film uden for hovedstadsområdet. Det betyder, at der bliver produceret for få film, der foregår i provinsen, og det får konsekvenser for mangfoldigheden i det kunstneriske udtryk.

Filminstituttets regionale støtteordning, der i dag tildeler støtte til film udenfor hovedstadsområdet, men på betingelse af medfinansiering fra en regional filmfond, bør derfor afløses en ny form for regional støtte.

Ordningen bør indrettes på en sådan måde, at den bidrager til dækning af merudgifterne ved helt eller delvist at producere uden for hovedstadsområdet. Givet den nuværende økonomiske ramme, bør ordningen have det samme niveau som i dag.

Ordningen bør gælde alle genrer og formater og bør ikke være afhængig af regional medfinansiering. Det vil sikre, at der fortælles historier fra hele Danmark, og hermed øges kvaliteten og diversiteten i dansk film.

Udvalget peger endvidere på, at der inden for rammerne af erhvervsudviklingsmidlerne, der blandt andet er afsat til udkantsDanmark, kan afsættes midler til eksisterende eller nye regionale filmfonde, der som erhvervspolitiske initiativer kan styrke omsætningen i regionen og udvikle nye branchemiljøer og arbejdspladser.

Anbefaling 9

NYE FINANSIERINGSFORMER

Den traditionelle forretningsmodel for dansk film er i opbrud.

Allerede i finansieringsfasen ser man begyndende tendenser til, at den danske privatkapital fra producenter og distributører samt den 'offentlige' finansiering fra tv-stationer og Filminstituttet ikke i samme omfang som tidligere kan løfte et varieret budgetniveau mellem dyrere og billigere film. Det gennemsnitlige budgetniveau i dansk film har i de seneste år været nedgående, og vi ser færre film med et budgetniveau over 25 mio. kr.

På indtægtssiden er opbruddet endnu mere markant. Sammenligner man 2004 og 2008 – to år, der ligner hinanden, hvad angår antallet af og billetsalget til danske film i de danske biografer – springer det i øjnene, at producenterens nettoindtjening pr. film er faldet med ca. 30 %. Mellem de to år er privatkapitalen i dansk film – producenterens egen investering og udlejernes finansieringsbidrag – steget ca. 10 %. Indtægterne fra de danske biografer (filmlejen) har holdt sig konstant – indtægtsfaldet skyldes i høj grad vigende indtægter fra dvd-vinduet. Der er formentlig flere forklaringer på de faldende indtægter²; men det er uomgængeligt, at de faldende indtægter og det øgede investeringsniveau er en stor udfordring for dansk film.

Ved siden af opbrudstendenserne har vi gennem de senere år dog også set flere eksempler på, at enkelte film fra Danmark (og de øvrige nordiske lande) opnår en meget stor gennemslagskraft på de hjemlige og internationale markeder. Der er ofte tale om store og budgettunge internationale produktioner af anerkendte instruktører, men også mindre budgettunge film, der nogen gange overrasker ved et særdeles højt billetsalg. Danmark har her et stort potentiale, som ikke er tilstrækkeligt udnyttet, men hvor privatkapitalen fra branchens aktører og de 'offentlige' midler fra tv og Filminstituttet i sagens natur har sat grænsen for den risikovillige kapital, der er til rådighed.

Opbrudstendenserne inden for dansk film går således i flere retninger. Rummeligheden i forretningsmodellen og indtjeningen udfordres samtidigt med, at dansk film vedvarende producerer film med et stort markedspotentiale.

Udviklingen kalder på nytænkning i forhold til finansieringen af og indtjeningsmønsteret ved dansk film. Udvalget skal på denne baggrund anbefale, at der allerede i 2011 nedsættes et udvalg under Filminstituttets ledelse. Udvalget skal have til opgave at analysere finansierings- og indtægtsstrømmende i dansk film med henblik på at fremkomme med forslag til fremtidige forretningsmodeller og alternative finansieringsformer, herunder afdække muligheden for at tiltrække yderligere privat investeringskapital. Udvalget skal endvidere analysere og fremkomme med forslag til nye modeller med henblik på at optimere den kommercielle udnyttelse af dansk film f.eks. via en mere fleksibel vinduesstruktur.

Alle relevante interessenter bør inddrages i arbejdet, herunder tv-stationer, filmudbydere på de digitale platforme, repræsentanter fra vækstkapitalen, filmbranchen m.fl.

Endelig anbefaler udvalget, at der i lyset af den aktuelle økonomiske situation ikke ændres i den nuværende model for tilbagebetaling af filmstøtte til Filminstituttet. Modellen giver mulighed for en fornuftig forrentning af privatkapitalen samt en rimelig tilbagebetaling af filmstøtten, såfremt filmen opnår en stor indtægt.

² Herunder at distributionsrettighederne til udenlandske markeder i Norden og resten af Europa i højere udstrækning sælges fra på finansieringstidspunktet

Anbefaling 10

INDSATS MOD PIRATKOPIERING

Det digitale opbrud har ved siden af biograferne, dvd'en og tv – som hidtil har været spillefilmens vigtigste vinduer – budt på nye digitale visningsplatforme, der bredt går under betegnelsen video-on-demand ('vod' via tv og internet).

Opbruddet har imidlertid også budt på tjenester, der tilbyder film, som de ikke har ret til at tilbyde – og på brugere, der udnytter mulighederne. Piratkopiering er et stigende problem for alle udbydere af digitalt indhold, og inden for filmens verden er det en særligt udtalt udfordring på grund af de høje produktionsomkostninger og de store investeringer, der indgår i filmproduktion. Her er det afgørende, at markedets aktører udvikler brugervenlige tjenester, der kan sikre en rimelig og smidig betaling til rettighedshaverne for at se deres film.

Udvalget om fremtidens filmstøtte har i denne forbindelse noteret sig, at kulturministeren har nedsat et udvalg om ophavsrettigheder på internettet, der skal fremkomme med forslag til *"... konkrete modeller, som kan bidrage til en styrket håndhævelse af ophavsrettigheder på internettet, samt undersøge mulighederne for at skabe bedre grobund for udviklingen af både eksisterende og nye forretningsmodeller / lovlige tjenester med kreativt indhold."*

Rapporten fra udvalget om ophavsrettigheder på internettet ventes i efteråret 2010.

Udvalget om fremtidens filmstøtte anbefaler, at Filminstituttet i begyndelsen af 2011 inviterer filmbranchen til drøftelse af rapportens anbefalinger med henblik på at udpege forslag til konkrete initiativer, der kan dæmme op for den stigende piratkopiering på filmområdet.

